

derom, i hvert Tilfælde skulde jeg da have overset det. Jeg mener, at under alle Omstændigheder bør Forretningen være understøttet af Kontrol. Hvis der skal arbejdes efter et af de kommunale Myndigheder udarbejdet Regulativ, bør Forretningsførelsen være tilgængelig for de overordnede for at de kunne se, om Regulativet overholdes ved hele Forretningens Førelse, thi ellers har det ingen Betydning for mig. Endelig vil naturligvis den ærede Justitsminister gøre gældende, at hvis Fæstemandene ikke ved Forretningsledelsen forholde sig, som der er foreskrevet, at de skulle, vil Bevillingen kunne tages fra dem. Na ja! Det kan have sin Betydning, at denne Frygt eksisterer; men det er jo noget, vi for øvrigt ogsaa kende i anden Retning, idet jo en Bevilling eller et Næringsbevis kan tages fra Folk, naar de forbrøde sig i en eller anden Retning; men desværre er det en meget stor Forbrødelse, som skal til, for en saadan Bevilling eller et Næringsbevis tages fra de vedkommende. Jeg er ogsaa bange for, at der med Hensyn til Fæstemandsvirksomheden vil blive set meget igennem Fingre i den Retning. Naar ikke Forbrødelser er saa graverende eller saa overvældende store, at Offentligheden bliver nødt til at gribe ind, vil det blive ved at gaa i de gamle Strømpefødder og Fæstemændene ville blive ved at forurette de tjenesteføgende ligesom til Dato. Jeg kan derfor ikke paa nogen Maade se, at vi komme bort fra de uheldige Fæstemandsforhold, hvorunder vi nu leve, selv om det foreliggende Forslag bliver ophøjet til Lov. Jeg kunde derfor ønske at henlede det eventuelle Udvalgs Opmærksomhed paa, om vi ikke skulde søge at gaa en anden Vej for at oprette Øndet med Rode. Jeg tror, det lader sig gøre, hvis man vil gaa den Vej, som Mindretallet i Landstinget stillede Forslag om, men som det ganske sikkert tog tilbage under 2den Behandling. Jeg tror, det kunde lade sig gøre, ved at gaa den Vej, som mine Meningsfæller i Landstinget præciserede, nemlig ved at oprette offentlige Kontorer, autoriserede af Kommunalbestyrelsen her i Kjøbenhavn, og paa Landet tilbørlig det samme, eller muligvis autoriserede og lønede af Staten. Jeg veed meget godt, at den ærede Justitsminister under Forhandlingerne i Landstinget mente, at det var urigtigt at komme ind paa et nyt Princip, idet det vilde kunne medføre, at Lovforslaget atter blev udsat eller trukket videre i Langdrag. Jeg haaber dog ikke, at den ærede Justitsminister derved har ment, at man, naar man forelægger et Lovforslag her paa Folketingets Bord, da skal tage det, som det er, og ikke

fremkomme med sine Meninger og Anskuelser, selv om de ere nye og ikke tidligere kendte. Det vilde være et mærkeligt Princip at komme ind paa, og det vilde næppe være tilraadeligt for Tinget at gaa den Vej. Jeg veed ikke, hvorfor man, naar man overhovedet er besjælet af at gøre noget paa dette Omraade, ikke kan gaa den antydede Vej. Jeg veed ikke, hvad der skulde være i Vejen for at oprette Kontorer, som kunne blive besatte med fast lønede Folk og som saadanne ikke vare underlastede nogen Konkurrence, men kun havde at udrette, hvad der var dem paalagt i begge Parternes Interesse. Hvis vi gif den Vej, er jeg sikker paa, at vi ville komme Øndet til Livs og faa noget virkelig godt ud af Sagen. Det vilde naturligvis ikke falde i rigtig god Jord, det forstaar jeg godt, at disse Folk skulde lønnes af Staten og Kommunen. Jeg er nu mest tilbøjelig til at ønske Personalet lønnet af Staten, da Staten har Penge nok til sin Raadighed, og det ikke er vanskeligt at paavise Midler, som kunde bruges i dette Øjemed, men som nu blive brugte til andre Ting. Jeg mener saaledes, at Krigsministeren vil slet ikke være saa utilbøjelig til at afskedige sine Gendarmere og bruge en Del af de Penge, der medgaa til dem, til at lønne Fæstemændene med. Der vilde kunne blive en alvorlig Portion Fæstemænd for den Million Kroner, som Krigsministeren bruger til Gendarmere. Han har vistnok nu ikke nogen videre Brug for dem, da Befolkningen er bleven saare stiftelig, og jeg veed derfor ikke, hvorfor de blive ved at bestaa. I ethvert Fald finde vi nok ud af at faa Pengene, naar kun Viljen er til Stede. Det er i Virkeligheden den eneste Maade, Sagen lader sig realisere paa fornødt og tilfredsstillende. Den ærede Justitsminister vil sikkert holde paa, at det private Initiativ vil blive svækket og den private Interesse hos vedkommende Leder af Foretagendet blive slappet paa den Maade. Det forstaar jeg ikke rigtigt. Jeg tror nu ikke, at der bør arbejdes paa den Maade, som der har været arbejdet paa i flere end en Retning. Jeg tror ikke, det er nødvendigt, at der gøres en saa overordentlig Reklame fra Fæstekontorenes Side, som der gøres, om Bladser og mange forskellige andre Ting. Jeg tror, at det vilde være bedre at komme hen til, at de indskrænkede sig til i Virkeligheden at være Anvisningskontorer i Stedet for, som de nu kaldes, Fæstekontorer. Havde man et Sted, hvor de tjenesteføgende og de, der søge Lyende, vidste, at de bleve ordentlig behandlet, vilde det snart blive bekendt blandt dem, der havde Brug derfor. Som Forholdene ere nu, bliver der stadig gjort Reklame for